

Kompetenčné právo v samospráve

Lektor: doc. JUDr. Jozef Tekeli, PhD.

Úvod

- Pod'akovanie za pozvanie.
- Predstavenie lektora.
- **dôvod prednášky:**
 - **Administratívna agenda opomínaná v lektorskej činnosti.**

Téma dnešnej prednášky:
Trojdelenie moci v samospráve

V štruktúre orgánov obce sa prejavuje tzv. trojdelenie moci:

- 1. Obecné zastupiteľstvo – „zákonodarná“ moc**
- 2. Starosta obce – výkonná moc**

- 3. Hlavný kontrolór obce – moc „kontrolná“**

☐> široké

Obsah dnešnej prednášky

- 1. Vzťah OZ a starostu obce**
- 2. Základné postavenie HK**
- 3. Nakladanie s majetkom obce - nájom**

☐> dôraz na:

- najpálčivejšie problémy tejto cieľovej skupiny
- otázky účastníkov

KOMENTÁRE

Jozef Tekeli – Marian Hoffmann

Zákon o obecnom zriadení

Komentár

 Wolters Kluwer

I.

Vztáh OZ a starostu

Najčastejší dôvod nezákonnosti rozhodnutí obce

- Orgány obce nepoznajú svoju vecnú kompetenciu:
„**Nevedia o čom majú rozhodovať.**“
 - Platí v oboch smeroch:
 1. **OZ** rozhoduje vo veciach starostu, napr. v konaní o sťažnostiach, v správnych konaniach podľa § 5 OZ, personálnych veciach riaditeľov škôl, vo veciach obchodných spoločností, ...
 2. **Starosta** rozhoduje vo veciach OZ – napr. pri nakladaní s majetkom obce, finančnými prostriedkami obce, úkony voči rozpočtovým a príspevkovým organizáciám (zverenie majetku), ...
- Tak vo veciach vyhradených kompetencií a úplne vo veciach nevyhradených kompetencií

Rozhodnutie NS SR sp. zn. 8 Sžo 171/2008

OZ prijalo uznesenie, ktorým zamietol návrh rady školy pri ZŠ na obsadenie funkcie riaditeľa Základnej školy

- Ak obecné zastupiteľstvo nemá právomoc rozhodovať o veci - **nie je vecne príslušné.**
- Ak tak urobilo a rozhodlo, ide o **paakt**, ničotný akt. Ničotný správny akt je aktom, ktorý má také závažné vady, že nemôže byť platným a nemôže vyvolať žiadne právne účinky. Na takýto správny akt sa hľadí, ako keby ho správny orgán vôbec nevydal. U ničotného správneho aktu sa nemôže použiť zásada prezumpcie správnosti, pretože nejde o správny akt, ale paakt.
- Najzávažnejšími vadami, ktoré majú vždy za následok ničotnosť správneho aktu, sú prípady, keď **správny orgán vydal rozhodnutie mimo rámec svojej rozhodovacej právomoci** tým, že vykročil z právom mu prikázaného predmetu, obsahu a rozsahu správnej činnosti.

Piliere kompetencie OZ

- Je vymedzená **pozitívne** – t. j. výpočtom.
- V z. 369 je vymedzená **demonštratívne** – t. j. výpočet je uvedený „*najmä*“.
- Je zameraná predovšetkým na **samosprávnú pôsobnosť obce** – najmä v § 4 ods. 3 z. 369
- Základné pravidlo jej vymedzenia: „**OZ rozhoduje o základných otázkach života obce**“.

Piliere kompetencie OZ

- Vyplýva výslovne buď zo **zákona** (najmä zo z. 369 a z. 138, prípadne z osobitného zákona) alebo zo **štatútu obce**.
- **Zverenie kompetencie pre OZ v štatúte musí rešpektovať požiadavku, že ide o základné otázky života obce** – štatút nemá zveriť do kompetencie OZ veci spadajúce do bežnej správy obce – možné znefunkčnenie operatívneho výkonu obecnej správy. Orgány obce majú totiž principiálne odlišný charakter – t. j., kým starosta je permanentne fungujúci orgán, OZ je koncepčný orgán realizujúci svoju pôsobnosť na zasadnutiach konajúcich sa s odstupom určitých časových intervalov. Čo možno považovať za „základnú otázku života obce“ sa bude líšiť u jednotlivých obcí predovšetkým v závislosti od veľkosti obce.
- **Zverenie kompetencie pre OZ v štatúte obce musí rešpektovať výhradnú kompetenciu starostu** – OZ si nesmie v podzákonnom akte uzurpovať právomoc zákonom vyhradenú starostovi.

Piliere kompetencie OZ

- **Vo vzťahu k starostovi obce nie je daná alternatívne – t. j. žiadna právomoc nemôže byť súčasne zverená aj OZ, aj starostovi !!! Vždy je založená právomoc iba jedného z orgánov obce.**
- **Platí teda pravidlo, že zákon alebo štatút nám dáva výslovnú odpoveď na otázku, do právomoci ktorého orgánu je rozhodovanie o určitej otázke zverené.**
- **A ak zákon ani štatút výslovne nezveruje rozhodovanie o určitej otázke do právomoci žiadneho z orgánov obce, tak v zmysle princípov budovania kompetencie orgánov obce (t. j. kompetencia OZ daná pozitívne, kompetencia starostu daná negatívne) je v danej veci založená právomoc starostu.**

Piliere kompetencie starostu

- **Je vymedzená negatívne** – *„rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu“*.
- **Vo vzťahu OZ teda nie je daná alternatívne.**
- **Do záležitostí zverených do výhradnej kompetencie starostu nesmie zasahovať OZ** – napr. vydávanie organizačného poriadku OcÚ, poriadku odmeňovania zamestnancov obce.

Z rozhodovacej praxe

Príklady z 3 oblastí:

- **Delegovanie členov rady školy**
- **Nakladanie z majetkom obce**
- **Obchodné spoločnosti obce**

- vid' word súbor

Vnútorné predpisy obce

- Obrovský význam pre deľbu vecnej príslušnosti orgánov obce:

Základné pravidlá tvorby:

- 1. Nekopírujem texty zákonov !**
- 2. Nemodifikujem texty zákonov !**
- 3. V zásadách neupravujem vyhradené kompetencie orgánov obce, ale upravujem nevyhradené kompetencie – teda to o čom zákon „mlčí“ !**
- 4. Nestáhujem z internetu a nekriticky nepreberám od inej obce !**

Zhrnutie k vzťahu OZ a starostu

- **Rovnocenné orgány** – OZ a starosta sú postavené na rovnakú úroveň. Prejav - nemožnosť vzájomného ukladania povinností.
- **Navzájom nepodriadené orgány** – ich vzájomné vzťahy nie sú vzťahmi organizačnej nadriadenosti a podriadenosti, teda nie sú vzťahmi vertikálnymi, ale sú vzťahmi horizontálnymi.
- **Sú orgánmi s vlastnou kompetenciou** – ich kompetencia nie je daná alternatívne, v každom jednotlivom prípade možno určiť, ktorý orgán je vecne príslušný vo veci konať a rozhodnúť a následne niesť i zodpovednosť.
- **Založený na vzťahoch koordinácie** – ak má byť obecná správa vykonávaná v záujme obyvateľov, musia byť vzťahy orgánov obce založené na vzájomnej spolupráci a nie „boji“ orgánov obce o moc a získanie prevahy pri správe obecných záležitostí.

Vzťah OZ a starostu

- Nadobudol aj nový rozmer po účinnosti novely 10/2010 k 1.4.2010 vo vzťahu k inštitútu **ukladaniu úloh zastupiteľstvom obecnému úradu a jeho personálnemu substrátu**
- **Komu môže OZ „ukladať úlohy“ ?**

Starostovi obce

- **nemôže**
- **Rovnocenné orgány – OZ**
a starosta sú postavené na rovnakú úroveň.
- Prejav - nemožnosť vzájomného ukladania povinností a úloh.

Hlavnému kontrolórovi obce

- môže – v rámci kompetencie HK

☒> **časté nezákonné uznesenia, ktorými sa ukladajú HK spracovanie rôznych právnych stanovísk, analýz, a pod.**

- HK je **povinný vykonať kontrolu**, ak ho o to požiada OZ
- HK sa za výkon svojej funkcie **zodpovedá OZ**
- OZ je oprávnené uložiť HK vykonať kontrolu **ad hoc aj mimo plánu**
- HK je povinný na základe takéhoto uznesenia vykonať požadovanú kontrolu **v uloženom termíne** a informovať o výsledku kontroly OZ na jeho najbližšom zasadnutí.
- V prípade **iba podnetu** poslanca (ako i rôznych FOaPO) na vykonanie kontroly je na zvážení a rozhodnutí samotného HK, či na základe týchto podnetov, ak sú vecné a opodstatnené, vykoná kontrolu.

Obecnému úradu / prednostovi

- môže / nemôže ?
- § 16 ods. 1: „**Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci OZ a starostu, ako aj orgánov zriadených OZ.**“
- § 16 ods. 3a4: „**Prácu obecného úradu riadi starosta. V obciach s väčším počtom zamestnancov (neurčitý pojem) môže byť zriadená funkcia prednostu obecného úradu.**“
- **POZN.:** Na rozdiel od obce, OcÚ nie je právnickou osobou. OcÚ nemá ani súkromno-právnu subjektivitu a zákon jej nepriznáva ani administratívno-právnu subjektivitu => nesprávne: zamestnanec OcÚ, rozhodnutie OcÚ, právomoc OcÚ, majetok OcÚ, a pod.
- OcÚ **je** administratívno-technická základňa obce

Tzv. administrative support

Obecný úrad najmä: - *vysvetlenie: vid' komentár*

a) zabezpečuje písomnú agendu orgánov obce a orgánov OZ a je podateľňou a výpravňou písomností obce,

b) zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie OZ, obecnej rady a komisií,

c) vypracúva písomné vyhotovenia rozhodnutí obce,

d) vykonáva nariadenia, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia obce.

Vykonáva nariadenia, uznesenia OZ a rozhodnutia obce

- OcÚ má **charakter výkonnej zložky voči orgánom obce.**
- OcÚ teda „**uvádza do života**“ uznesenia a nariadenia OZ.
- OcÚ takto **napr.** vykoná rozhodnutie OZ upravené rokovacím poriadkom o forme a obsahu materiálov pripravovaných na zasadnutie OZ, uvedie do aplikácie pravidlá dočasného parkovania v obci upravené VZN a pod.
- Rovnako vo vzťahu k uzneseniam OZ, ktoré vykonáva starosta obce ako štatutárny orgán, plní OcÚ podpornú výkonnú úlohu, napr. OcÚ vyhotoví znenie kúpnej zmluvy k nehnuteľnosti vo vlastníctve obce, ktorú podpíše starosta; ďalej OcÚ pripraví pracovnú zmluvu so zvoleným HK, ktorú podpíše starosta a pod.

Ukladanie povinností – aplikačný problém

- Zovšeobecnenie viacerých prípadov:
prokuratúra dospela k záveru, že zamestnancov obce (vrátane prednostu OcÚ a vedúcich zamestnancov) riadi starosta, **preto im priame úlohy obecné zastupiteľstvo nemôže ukladať, a to ani uznesením a ani prostredníctvom VZN ako skrytou formou riadenia !** (napr. protest prokurátora BB sp. zn. Pd 82/12-4 z 25. júna 2012 proti uzneseniu MZ mesta BB)

Protest prokurátora sp. zn. Pd 82/12-4 z 25. júna 2012 – citát:

- „Výkladom § 11 ods. 4 z.č. 369/1990 Zb. som dospel k názoru, že z tohto nevyplýva, aby MZ mohlo vykonávať pôsobnosť zamestnávateľa, resp. akéhosi nadriadeného pracovníka s rozhodnou právomocou voči prednostovi MsÚ a zamestnancom mesta, resp. delegovať na seba oprávnenie primátora – riadiť prácu prednostu mestského úradu a prácu mestského úradu. Čo sa týka výkonu pôsobnosti zamestnávateľa voči zamestnancom mesta – upravené v zákone č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce – poukazujem na ustanovenie § 13 ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb., v zmysle ktorého je práve starosta/primátor štatutárnym orgánom obce/mesta, a preto výlučne primátor, resp. iné osoby určené v pracovnej zmluve, môže zamestnancovi mesta, ktorým je nepochybne aj prednosta MsÚ, vydávať konkrétne pokyny a úlohy na vykonávanie práce“

Rozsudok KS v BB sp. zn. 24S/135/2012-46 z 10.5.2013 -citát

- „Starosta je štatutárnym orgánom obce, ktorý o. i. vymenúva a odvoláva prednostu mestského úradu, ktorý je zamestnancom obce a ktorý zodpovedá za svoju činnosť starostovi. Ide teda o osobu v zamestnaneckom vzťahu k mestu a jej činnosť ustanovuje organizačný poriadok mestského úradu. Prednosta MsÚ nie je teda subjektom, vo vzťahu ku ktorému by zákon MZ priznával právomoc určovať náplň jeho práce s poukazom na § 10 ods. 2 z.č. 369/1990 Zb. Pokiaľ by MZ na základe napadnutého uznesenia, ktorým bol schválený Štatút mesta BB., uložilo prednostovi MsÚ povinnosť plniť nejaké úlohy, t. j. ukladalo by mu povinnosti, tak by uplatnilo zamestnávateľskú právomoc mesta, ktorého štatutárnym zástupcom je primátor, ktorá právomoc MZ však zákonom o obecnom zriadení nie je daná. Pôsobnosť MZ je upravená v ust. § 11 ods. 4 z.č. 369/1990 Zb., z ktorého však nevyplýva, že by MZ mohlo vykonávať pôsobnosť zamestnávateľa, resp. nadriadeného pracovníka s rozhodovacou právomocou voči prednostovi MsÚ, resp. zamestnancovi MsÚ. Nevyplýva z neho ani oprávnenie MZ delegovať na seba oprávnenie primátora riadiť prácu prednostu MsÚ ... MsÚ zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného/mestského zastupiteľstva a starostu/primátora, nie je však výkonným orgánom zastupiteľstva, ako tomu bolo podľa právnej úpravy účinnej do 31. marca 2010.“

Rovnako

- Napr. protest prokurátora proti uzneseniu mestského zastupiteľstva mesta Snina sp. zn. Pd 31/15/7702-3 z 29.3.2015, ktorým mestské zastupiteľstvo *„uložilo mestskému úradu vypracovať a predložiť objektívne ekonomické zhodnotenie jednotlivých škôl a školských zariadení v súvislosti s optimalizáciou siete školských zariadení“*.

Opačný názor

- Skutočnosť, že starosta je štatutárom v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce vrátane prednostu OcÚ, a teda iba starosta obce môže voči Zc obce vyvodzovať zodpovednosť za nesplnenie pracovných úloh, podľa môjho názoru **nič nemení na charaktere OcÚ ako výkonného aparátu tak starostu obce, ako aj OZ**, a to aj napriek novele 102/2010 Z. z. od 1. apríla 2010.
- Podľa § 16 ods. 2 písm. d) „OcÚ vykonáva *nariadenia, uznesenia OZ a rozhodnutia obce*“.

Môj názor

Prednostovi OcÚ a rovnako ostatným organizačným súčasťam OcÚ, napr. oddeleniu ekonomickému, majetkovému, a pod.:

1. **môže ukladať povinnosť splniť úlohu starosta** vo veciach kompetencie starostu obce
 2. **môže ukladať povinnosť vykonať uznesenie alebo nariadenie OZ** vo veciach kompetencie OZ,
 3. ale **vyvodzovať zodpovednosť** voči prednostovi OcÚ alebo iným Zc obce (napr. vedúcemu finančného oddelenia, a pod.) môže vždy iba starosta ako štatutár v pracovnoprávných vzťahoch.
- **Administratívnoprávnu rovinu, t. j. výkon rozhodnutí či už starostu alebo OZ, nemožno zamieňať s pracovnoprávnou rovinou, t. j. vyvodzovanie zodpovednosti starostom obce.**

Popretie charakteru OcÚ

- Akceptovaním výkladu prokuratúry sa podľa môjho názoru úplne **popiera charakter OcÚ ako výkonného aparátu oboch orgánov obce.**
- Pritom takéto poňatie OcÚ bolo nepochybne pôvodným úmyslom zákonodarcu pri formulovaní § 16 z. 369 a v takomto zmysle ho jednotne a dlhodobo vníma aj správna veda.

Prirodzená logika

- Dôsledok výkladu prokuratúry: úplne elementárny aplikačný problém, a to, **ako majú obecné zastupiteľstvá prakticky formulovať svoje uznesenia, aby z ich strany nedošlo k „skrytej forme riadenia“ obecného úradu ???**
- **OZ nemá vlastne komu uložiť úlohu**
- Doterajšie štandardné formulácie „*obecné zastupiteľstvo ukladá...*“ s konkretizovaným nositeľom úloh a s termínom ich plnenia sú tak totiž v zmysle prokurátorského výkladu hodnotiteľné ako právne nekonformné.
- A „neurčitky“ – to je prepiaty formalizmus. Ved’ predsa je rozhodujúce, či je daný imperatív alebo nie

II.

Hlavný kontrolór obce

Ustanovovanie hlavného kontrolóra obce

- *Hlavný kontrolór obce je zamestnancom obce.*
- Tzv. **hybridné postavenie**
- **Nesprávne chápanie jeho postavenia – vnútorná kontrola v zmysle INTOSAI je „pomocná ruka“**

ŠPECIFIKÁ:

- Funkcia HK je v podmienkach slovenskej obecnej samosprávy **jedinou funkciou v okruhu zamestnancov, ktorá sa obsadzuje voľbou.**
- Jediná volená funkcia s **kvalifikačným predpokladom.**

Voľba HK

- **1 kolo** - súhlas nadpolovičnej väčšiny **všetkých poslancov OZ**.
- **2. kolo** - zvolený ten kandidát, ktorý získal **najväčší počet platných hlasov**. Pri rovnosti hlasov v druhom kole volieb sa rozhoduje **žrebom**.
 - *príklad: 1 kontrolór*
 - **UPOZORNENIE: v samospráve vládne pomýlený záver, že na obec sa nevzťahuje čl. 2 ods. 2 Ústavy, ale čl. 2 ods. 3 Ústavy.**
 - **Uznesenie NS SR sp. zn. 5 Cdo 148/2010: „Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Za štátny orgán na účely čl. 2 ods. 2 Ústavy SR treba považovať aj obec, pokiaľ vykonáva verejnú moc.“ –tak štátnu správu i samosprávu**

Časté aplikačné problémy

a) Sistačné právo / protest prokurátora vs. súhrnné uznesenie

- **Starosta nemá sistačné oprávnenie vo vzťahu k uzneseniu OZ o voľbe HK**, t. j. nemôže pozastaviť jeho výkon, tým že ho nepodpíše. Uznesenie je účinné aj bez podpisu starostu.
- Veľký počet miestnych samospráv si zaužívali prijímanie „**univerzálneho**“ súhrnného uznesenia OZ, a to najčastejšie na konci zasadnutia OZ ako výsledku celého jeho priebehu.
- **Potrebné upustiť od nevhodnej praxe schvaľovania „univerzálnych“ súhrnných uznesení OZ**

b) Kvalifikácia kandidátov

- **Obce častokrát stanovujú požiadavku VŠ** vzdelania 2 st., dokonca často vysokoškolské vzdelanie ekonomického, prípadne právnického zamerania.
- **Zákon vyžaduje** pre výkon tejto funkcie ukončené úplne stredné vzdelanie.
- Jedná sa o **kogentné ustanovenie zákona**, od ktorého sa nemožno odchyliť a teda ani prijať podzákonnu reštriktívnu úpravu.

Kvalifikácia kandidátov

- Avšak platí, že kontrolný orgán musí byť **dostatočne odborne pripravený** zvládnuť nároky ekonomickej i právnej agendy, tak aby mohol kontrolné zistenia odborne posúdiť, správne definovať a následne ich aj obhájiť.
- Spomedzi viacerých kandidátov s minimálne maturitným vzdelaním, OZ **vyberie** a zvolí za HK uchádzača s vyšším vzdelaním, či praxou práve pre jeho vyššie dosiahnuté vzdelanie, či skúsenosti.

Kvalifikácia kandidátov

- **dve protichodné rozhodnutia
Krajského súdu v Košiciach a
Najvyššieho súdu SR**
- 1. 5Sžo/91/2010 zo dňa 29.09.2010**
 - 2. 3Sžo/153/2010 zo dňa 08.02.2011**

5Sžo/91/2010 zo dňa 29.09.2010

- navrhovateľka OP v Michalovciach proti odporcovi mestu Veľké Kapušany
- MZ vo Veľkých Kapušanoch stanovilo kritéria pre uchádzačov – vysokoškolské vzdelanie II. stupňa ekonomického alebo právneho zamerania, minimálne päťročná prax v právnej alebo ekonomickej oblasti
- Najvyšší súd SR si osvojil právny názor že zákon vymedzuje iba **dolnú hranicu požadovaného vzdelania s možnosťou sprísnenia požiadaviek.**

3Sžo/153/2010 zo dňa 08.02.2011

- navrhovateľka OP v Michalovciach proti odporcovi mestu Trebišov
- MZ v Trebišove stanovilo kritéria pre uchádzačov – ukončené vysokoškolské vzdelanie I. stupňa ekonomického alebo právnického smeru a 5 rokov praxe v riadiacej, ekonomickej, kontrolnej činnosti alebo vo verejnej správe
- Podľa názoru NS SR ak zákon stanovil kvalifikačný predpoklad, znamená to, že **každý kto ho spĺňa sa môže o funkciu uchádzať – bez možnosti sprísnenia**

Nepodarilo sa zjednotiť

- Napriek uplynutiu 6 rokov od týchto rozhodnutí a veľkej snahe sa stále nepodarilo túto rozdielnu rozhodovaciu činnosť zjednotiť, a to ani po žiadostiach o zaujatie zjednocujúceho stanoviska vo veci Spr. 42/2017 v prebiehajúcom konaní NS SR sp. zn. 4Sžo/48/2016
- z dôvodu, že po 1.júli 2016 už nemožno prijímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu v právoplatných rozhodnutiach trojčlenných senátov

c) Formálny kontrolór

- Viaceré, najmä malé obce v rozpore s § 18 ods. 1 zákona o obecnom zriadení doposiaľ nemajú HK, prípadne býva táto funkcia dlhodobo neobsadená alebo **oveľa častejšie je táto funkcia obsadená iba „formálne“**.
- Imperfektná právna norma
- **Problémom sa javí absencia zákonného ustanovenia o minimálnom úväzku HK**

d) Zmena úväzku HK

- Počas plynutia funkčného obdobia HK už skrátit' jeho úväzok **nie je / je možné ?**
- Môj názor – jednoznačne proti
- ODPORUJE a je VÝSLOVNE CONTRA LEGEM § 18a ods. 6: „Pracovný pomer možno dohodnúť aj na kratší pracovný čas, ktorého dĺžku určí obecné zastupiteľstvo **pred vyhlásením voľby kontrolóra.**“
- Odporuje i **požiadavke právnej istoty** kandidáta na funkciu HK.

Prístup prokuratúry

- Zmenu úväzku **akceptuje** napr. OP T. Pd77/14/4406-9 z 8.8.2014
- Za predpokladov:
 1. **súhlasu HK a**
 2. **uznesenia OZ o takejto zmene**

Môj názor ide o vytváranie akéhosi na „zákone nezávislého práva“

=> *Prokurátor vníma zákonnú úpravu § 18a ods. 6 **iba ako ochrana HK pred ním nechceným znížením úväzku***

Povrchne odôvodnené. Prínajmenšom nezohľadňujú:

- Rozdiel v **pracovnoprávnom a funkčnom statuse HK**. Pracovnoprávny vzťah HK sa môže realizovať len v medziach jeho „funkčného vzťahu.“
- **Komparácia so starostami**: načo zákonodarca zavádzal zákonné splnomocnenie pre zmenu rozsahu funkcie, ak to nebolo potrebné?
- **Možnú diskrimináciu** uchádzačov a rozpor s právnou istotou.
- Účelom zákonodarcu nemohlo byť prijatie **absurdnej zbytočnej PN**

e) Vzťah: HK a kolektívna zmluva

- Nutné osobitne upozorniť
- Keďže ovplyvňuje: napr. odstúpné, skončenie pracovného pomeru, výmera dovolenky, príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie, ai.)
- i MV SR odporúča využiť KZ na úpravu odstúpného HK
- Ale i: názory, že kolektívna zmluva sa na HK nevzťahuje

Odôvodnenie názorov proti

- § 1 ods. 3 písm. a) z. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme: „**Tento zákon sa nevzťahuje na hlavného kontrolóra obce...**“

Rozsudok OS T. sp. zn. 7C/157/2011-59 z 9.2.2012 potvrdený rozsudkom KS Nitra z 24. mája 2012 č.k. 9 Co 78/2012-81:

- *„Kolektívna zmluva je síce záväzná pre všetky obce, keďže pri odmeňovaní postupujú podľa zákona o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce o verejnom záujme, no dotýka sa iba zamestnancov, odmeňovaných podľa tohto zákona a nie zamestnancov obce odmeňovaných podľa Zákonníka práce alebo osobitného zákona. Keďže odmeňovanie hlavného kontrolóra obce je upravené v zákone o obecnom zriadení, kolektívna zmluva sa na neho nevzťahuje.... Keďže kolektívna zmluva upravuje aj priaznivejšie platové podmienky je zrejmé, že sa nemôže týkať hlavného kontrolóra, ktorý má platové podmienky upravené v osobitnom zákone č. 369/1990 Zb.“*

Odôvodnenie názorov za

- S uvedenou interpretáciou sa nestotožňujem a zastávam právny názor, že **kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme** **nedefinuje, na ktorých zamestnancov sa vzťahuje, ale pre ktorých zamestnávateľov je záväzná (oi. aj pre obec) !!!**
- § 1 ods. 1 písm. d): „*Tento zákon upravuje odmeňovanie niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme u zamestnávateľov ktorými sú ...obce.*“
- Tento prístup podporuje aj uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona. HK teda **podľa môjho názoru** nie je vylúčený z pôsobnosti kolektívnej zmluvy s výnimkou tých inštitútov, ktoré sú špecificky upravené v osobitnom zákone (z. 369), t. j. platu a odmeny HK.

III.

**Nakladanie s
majetkom obce**

Charakter majetku obce

- **Nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 389/08 z 1.4.2009:** „Majetok obce ako majetok verejnoprávnej korporácie, slúžiaci predovšetkým na plnenie jej úloh daných kompetenciami pri výkone samosprávy, ktoré sa realizujú v prospech jednotlivých subjektov práva, majúcich k územiu obce právne relevantný vzťah, **nemožno z hľadiska právneho režimu nakladania s ním porovnávať s majetkom iných subjektov súkromného práva.**“
- => **absolútna neplatnosť podľa § 39 OZ**
- Dôležitý dátum **01.07.2009**: zavedená **prísna právna regulácia** nakladania s majetkom obce (najmä prevodov a nájmu) novelami z. č. 138/1991 Z. z. vykonanými z. č. 258/2009 Z. z. a z.č. 507/2010 Z. z. – ten účinný od 01.01.2011.
- Napriek súčasnému roku 2017 mnohé obce postupujú pri nakladaní s majetkom v rozpore úpravou účinnou už sedem a pol roka.

Výtah 138/1991 k iným právnym predpisom

- z. č. 138/1991 má pri nakladaní s majetkom obce charakter **LEX GENERALIS** vo vzťahu **k predpisom práva verejného** (napr. z. o rozpočtových pravidlách VS a ÚS, z. o registri partnerov VS, daňovému poriadku, ai.)
- z. č. 138/1991 má pri nakladaní s majetkom obce charakter **LEX SPECIALIS** vo vzťahu **k predpisom práva súkromného** (najmä OZ a ObZ) –
 - **Nutnosť administratívnoprávneho zásahu do slobody konania obcí v súkromnoprávných vzťahoch je podmienená tzv. verejným záujmom.**Verejnoprávny zásah sa prejavuje zásadne v podobe obmedzení, zákazov, príkazov

Základná zásada pre každé nakladanie s majetkom obce

- Verejný záujem je v právnej úprave vyjadrený aj normatívne § 8 ods. 3 z. č. 138/1991: „**Majetok obce sa má zveľadovať a zhodnocovať a vo svojej celkovej hodnote zásadne nezmenšený zachovať.**“
- *Mimoriadne široká oblasť – obmedzím sa na spôsob nakladania, ktorý vykazuje najvyšší stupeň latencie nezákonnosti:*
- *Nájom majetku obce – vid' wor súbor*

Zopakovanie

1. Vzťah OZ a starostu

2. Aplikačné problémy HK

3. Nájom majetku obce

Finálna myšlienka

Ak má byť obecná správa vykonávaná **v záujme miestnych obyvateľov** tak ako to vyplýva z **Charty miestnej samosprávy**, musia byť vzťahy orgánov obce založené na **vzájomnej spolupráci a nie „boji“** orgánov obce – **k tomu musí prispieť zjednocovanie doposiaľ nejednotného výkladu orgánmi štátu: súdov i prokuratúry**

Ďakujem za pozornosť.

doc. JUDr. Jozef Tekeli, PhD.